

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VI. Sacramentum Eucharistiæ multiplicatur numero penes
multiplicationem, specierum, factam etiam post Consecrationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Sacrario asseritur integrum Sacramentum sub una specie.

Quippe licet in rigore loquendo, ut notat Card. Lugo disp. 2. lect. 11. n. 12. hæc, & similes consequentia possent concedi sine inconuenienti; siquidem adhuc quælibet species simpliciter appellari deberet Sacramentum (quod sufficit ad saluandas locutiones Conciliorum & SS. Patrum) sicuti qui comedit partem carnis, dicitur simpliciter comedere carnem, licet non comedat carnem integram, sed partialem: nihilominus convenientius dici videtur de singulis speciebus, non esse integrum convivium sive alimentum, quam non esse integrum Sacramentum. Sic qui in prandio sumit unum ferculum, non recte dicitur sumpsisse integrum prandium, bene integrum cibum.

Similiter ergo qui accipit unam speciem Eucharistiæ, accipit quidem integrum cibum, qui est verum Sacramentum, & essentialiter integrum, quia sufficienter causat gratiam nutrimentalem, non est tamen propterea integrum convivium; quia hoc significat totum aliquod artificiale ex multis ferculis, sive ex cibo & potu; quod compositum non inuenitur in singulis speciebus seorsim, tamen per separationem fiant totalia Sacramenta, cum antè solum essent partialia, sicuti pars aquæ separata, fit aqua totalis. Quæ magis vera apparent in sententia probabilis, affirmante unam speciem seorsim sumptam conferre æqualem gratiam & eundem planè effectum.

Potè hanc unitatem integritatis, & non aliam, docet Catechismus Romanus parte 2. cap. 4. quæst. 10. in principio: Licet, inquit, duo sint elementa; panis scilicet, & vinum, ex quibus integrum Eucharistiæ Sacramentum conficitur, non tamen plura Sacramenta, sed unum tantum esse, Ecclesiæ auctoritate docti consistemur. Rationem subiungit: Alio enim septenarius Sacramentorum numerus, quemadmodum semper traditum, atque à Concilio Lateranensi, Florentino, & Tridentino decretum est, constare non poterit.

Sicuti autem huic numero non repugnat diversitas specifica plurium Ordinum, quia nimirum omnes illi Ordines sunt tantummodo plura Sacramenta partialia, ex quibus conficitur unum aliquod totale ac completum Sacramentum, quod significat efficaciter gratiam necessariam ad ministerium Ecclesiasticum; & quia omnes spectant & diriguntur ad unam aliquam potestatem in Ecclesia militante: sic quoque minime obstant eidem numero plures partes Eucharistiæ specie differentes, quarum singulæ sunt verum Sacramentum & totale, quando seorsim accipiuntur, quia omnes ordinantur ad unum aliquod integrum & perfectum convivium, sive spirituale animæ refectionem.

Et hanc differentiam partium satis significat Catechismus supra, quando dicit: Unum esse

oportet (hoc Sacramentum) atque unum quidem, non quia individuum sit, sed quia unius rei (iuxta jam dicta) significationem habet.

Eadem diversitas partialis colligitur ex Collecta Missæ de Venerabili Sacramento ibi: Sacramenta que sumpsimus: & oratione post Communionem Missæ de Beata Virgine ibi: Sumptis Domine saluti nostre subsidis: atque ex pluribus aliis locutionibus Ecclesiæ, & Sanctorum Patrum ac Conciliorum, in quibus Eucharistiæ nuncupatur Sacramenta, utpote in se complectens plures partes, quæ singulæ sunt veræ & propriè dicta Sacramenta, instar diversorum Ordinum, qui quidem in se, & specie suâ partiali seorsim collati, sunt Sacramenta totalia, simul tamen sumpti constituunt tamquam partes integrales unum aliquod Sacramentum Ordinis, non unum individuum, sive unitate indivisibilitatis, sed unitate integritatis, de quo plura proprio loco; non enim in omnibus est paritas.

Utrumque sit, si multiplicitas Ordinum, quæ major est, stat cum decreto à Conciliis numero septenario, magis stabit multiplicitas Eucharistiæ. Et si intelligi possit conflari unum Sacramentum ex 7. vel 8. Ordinibus, quanto potius ex duabus speciebus Eucharisticis componi poterit unum signum sacramentale, quod simpliciter Sacramentum, sive Eucharistiæ appellatur?

Atque hæc quidem de unitate, & distinctione specifica; progrediamur ad numericam, pro qua ponitur

CONCLUSIO VI.

Sacramentum Eucharistiæ multiplicatur numero penes multiplicationem specierum, factam etiam post Consecrationem.

Sic consequenter loquendum est ad nostrâ principia: quippe Conclusionem quartâ docuimus solas species consecratas absolvere essentiam hujus Sacramenti, ut est permanens, & species dumtaxat in recto importari. Quidni ergo speciebus numero multiplicatis, etiam multiplicetur Sacramentum? Ita enim plures homines habentes eandem albedinem, denominantur plura alba, propter multiplicationem significati recti.

Hæc controversia de modo loquendi est, non de re, & ideo dixi sic consequenter loquendum esse: nam quod attinet ad ipsam rem; constat apud omnes; Primum Corpus & Sanguinem sub omnibus speciebus esse numero eadem. Secundò species physicè numero distingui.

D 2 juxta

Hæc insuper colligitur ex Collecta Missæ de Venerabili Sacram.

Cum hæc unitate sit, si multiplicitas Ordinum, quæ major est, stat cum decreto à Conciliis numero septenario, magis stabit multiplicitas Eucharistiæ.

Atque hæc quidem de unitate, & distinctione specifica; progrediamur ad numericam, pro qua ponitur

105

Multiplicatio numero speciebus, multiplicatur Sacramentum.

Dei Card. Lugo disp. 2. lect. 11. n. 12. hæc, & similes consequentia possent concedi sine inconuenienti; siquidem adhuc quælibet species simpliciter appellari deberet Sacramentum (quod sufficit ad saluandas locutiones Conciliorum & SS. Patrum) sicuti qui comedit partem carnis, dicitur simpliciter comedere carnem, licet non comedat carnem integram, sed partialem: nihilominus convenientius dici videtur de singulis speciebus, non esse integrum convivium sive alimentum, quam non esse integrum Sacramentum.

utque asseratur conuenientiam.

101.

utque asseratur conuenientiam. 101. utque asseratur conuenientiam.

utque asseratur conuenientiam. 101. utque asseratur conuenientiam.

utque asseratur conuenientiam. 101. utque asseratur conuenientiam.

104. utque asseratur conuenientiam.

juxta physicam earum multiplicationem, sive ab invicem separationem. Tertio non esse eandem numero gratiam, quæ diversis communicantibus confertur. Quarto non casari majorem gratiam à pluribus hostiis simul sumptis, quam ab una sola, nisi interior dispositio augetur.

106.

Dissensio est inter Doctores; An Sacramentum vocari debeat numero multiplex per ordinem ad species, an verò per ordinem ad Corpus Christi, aut sumptionem ejus.

Card. Lugo hæc disp. 2. sect. 2. n. 15. consequenter ad sua principia docet; Sacramentum Eucharistiæ nec per pluralitatem specierum, nec sumptionum multiplicari numero, sed simpliciter, & absolute loquendo posse dici unum & idem numero Sacramentum Eucharistiæ, quod ubique terrarum ab omnibus fidelibus accipitur.

Lugo putat debere dici unum ratione Corporis in recto per Eucharistiam importati;

Existimat liquidem Eucharistiam in recto importare Corpus Christi, & species in obliquo: jam autem ad pluralitatem concreti, debet plurificari significatum rectum: non enim essent duo alba, si duæ albedines ponerentur in eodem subiecto: bene autem è contra, ut statim diximus, si una albedo poneretur in duobus subiectis. Cùm ergo idem Corpus contineatur sub omnibus speciebus, sequitur manifestè ex principio Cardinalis idem numero Sacramentum sumi ab omnibus fidelibus.

quod putat significasse Apostolum 1. Cor. 10.

Et hunc modum loquendi putat significasse Apostolum 1. Cor. 10. v. 17. *Quoniam unus panis, unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane participamus.* Quod intelligi debet de unitate numerica, alioquin non bene dicerentur omnes fideles unum corpus, sicut nec in naturalibus bene inferatur esse omnes idem corpus, quia de eodem alimento in specie participant. Hæc Eminent.

107.

Quæ utique, supposito contrario principio, probant nostram Conclusionem. Multiplicatâ etenim totâ essentiâ, aut saltem parte essentiali, necesse est ipsum totum multiplicari.

qui explicatus

Ad Apostolum dico, intelligi posse, vel de unitate numerica rei contentæ sub speciebus, quæ aliquando à SS. Patribus appellatur simpliciter Sacramentum, vel de unitate specifica specierum, attentâ, sive conjunctâ cum unitate numerica Corporis, quæ sufficiens est, ut Sacramenta alioquin physicè numero distincta, unum & idem numero moraliter Sacramentum constituent. Numquid secundùm Apostolum omnes fideles unum numero physicè Corpus? Minimè, inquis, sed moraliter ac mysticè. Ergo similiter unus numero panis moraliter ac mysticè.

Ephes. 4.

Cæteroque, an etiam idem numero Baptismus in omnibus fidelibus? An eadem numero fides? Et tamen teste Apostolo ad Ephes. 4. vers. 4. & 5. *Unum corpus & unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocatiõis vestræ.*

Vnus Dominus, una Fides, unum Baptisma.

Sicuti ergo propter unitatem specificam fidei, & unitatem specificam Baptismi omnes fideles unum corpus mysticum sumus; sic itidem dici possumus unum corpus mysticum propter unitatem specificam panis Eucharistici, de quo omnes participamus; tamen in naturalibus non bene inferatur, esse omnes idem corpus physicum, quia de eodem alimento in specie participant.

de unitate specifica, uti dicitur & baptisimi,

ita & panis Eucharistici.

Disparitas est; quia alimentum corporale convertitur in substantiam aliti: si ergo alimentum numero distinctum, etiam substantia aliti similiter diversa; quod liquet non habere locum in alimento spirituali respectu corporis mystici. Et verò quis ignorat non semper valere argumentum à physicis & naturalibus, ad moralia & mystica?

Sed rursus contra Conclusionem arguit Card. supra n. 19. Ex ea sequitur, in pixide tot esse Sacramenta, quot sunt particule consecrata; hoc autem difficile est: Primò, quia est contra communem modum loquendi: nemo enim dicit Sacerdotem, dum sumit hostiam in tres partes divisam, sumere tria Sacramenta Eucharistiæ: sicut nec qui comedit frustum panis in tres partes divisum, dicitur comedere tres cibos. Secundò, quia si essent plura Sacramenta, deberent causare plures gratias, & habere plures significaciones distinctas.

108. Nova L. gonis obiectio proponitur.

Ejusdem prima probatio.

Secundâ probatio.

Respondeo ad primum; in rigore sine aliquo inconvenienti admitti posset hujusmodi locutio: communiter tamen homines oppositum pronuntiant; quia tres illæ partes, vel tres integræ hostiæ (perinde enim est sive sit hostia disjuncta ab aliis ante Consecrationem, sive particula decerpta ex hostia post ejus Consecrationem) habent eundem effectum, & ita in morali estimatione censentur quasi unum Sacramentum, cùm à parte rei & physicè sint plura: quemadmodum cùm plures unum baptizant, licet physicè efficiant plura Sacramenta, tamen propter identitatem effectûs communiter dicuntur unus Baptismus.

Ad objectionem respondo.

Plures hostias censentur moraliter quasi unum Sacramentum propter eundem effectum.

Alioquin quando plures hostiæ diversis distribuuntur hominibus, plura certè in communi sermone distribuuntur Sacramenta. Ut quid ita, nisi quia antea erant plura Sacramenta, nata ex se causare diversum effectum in multis subiectis? Quippe per solam localem disjunctionem non fiunt physicè plura, quæ antea non erant nisi unum: bene per discontinuationem partium unius entitatis physicè continuæ.

Ad secundum nego istam sequelam: Sunt plura Sacramenta, ergo causant plures gratias sive effectus: contrarium quippe cernitur in casu, quo duo simul eundem baptizant, probabiliter, ut ostendimus disp. 2. sect. 5. conclus. 6. per plura Baptismata.

109. & plura Sacramenta non debent causare plures effectus.

Causæ totales sint ejusdem effectûs, sive partiales, non curo: etenim homo & equus, ut causa

causae partiales trahentes eundem curum manent specie distincta. Similiter species panis & vini in ratione Sacramenti specie distinguuntur, tamen in intentione multorum sint causae partiales ejusdem effectus gratiae inhaerentis. Ergo pariformiter plura Baptismata, & plures hostiae consecratae censeri debent plura Sacramenta numero distincta, etiam dato quod concurrant ad eundem effectum instar causarum partialium.

Equidem qualibet species habet significationem suam & causalitatem independentem ab altera, sic quod etsi sola esset, aequè significaret & causeret; ergo non constituit cum altera unum aliquid atque individuum physicè Sacramentum, sicuti duo homines simul portantes idem pondus, non constituunt propterea unum individuum hominem. Et eadem est ratio de Baptismo.

Unde sequitur contra Dicaillonem disp. 1. n. 75. plures hostias simul sumptas ab eodem, non solum esse plura Sacramenta in actu primo, id est, plura signa; quae seorsim ab aliis possent causare effectum gratiae; verum etiam in actu secundo: quia causant eandem gratiam, vel tamquam causae totales, vel saltem tamquam causae partiales, quae licet constituunt unam causam totalem; adeoque Sacramentum unum totale, attamen in se manent Sacramenta partialia numero distincta.

Sicut species panis & vini simul sumptae, & conferentes eandem gratiam, sunt & permanent Sacramenta partialia specie distincta, non tantum per ordinem ad gratiam subsistentem, quae sub qualibet specie, praecise ex vi verborum, diversa est, scilicet Corpus sub specie panis, & Sanguis sub specie vini, quod secundum nostram principia sufficeret; verum etiam respectu gratiae inhaerentis.

Dico itaque ex unitate numerali effectus, male inferri unitatem numeralem hujus Sacramenti, cum plures causae, per diversas saltem partiales causalitates, possint unum & eundem individuum effectum producere. Et consequenter assero, si duo, vel plures rami virides, quorum singuli per se sufficerent ad significandum vinum venale, simul in unum fasciculum appenderentur ad portam, aut plura vexilla alba exponerentur in turri in signum pacis, ubi unum sufficeret; assero, inquam, plura ibi esse signa numero distincta, non solum in actu primo, sed etiam in actu secundo; aequaliter siquidem representarent potentiae cognitivae vinum & pacem, cum nulla foret ratio, quare potius intellectus moveretur ab uno ramo aut vexillo, quam ab alio.

Certe ignoro, quare Christus non potuisset distinctam conferre gratiam per plures hostias, etiam simul sumptas; sicuti confert distinctam gratiam, quando plures eundem simul absolvent ab eisdem peccatis. Cur autem in

praesenti noluerit multiplicare illos effectus, penes ipsum est. Non dubito, quin propter multa inconvenientia, cuilibet rem percipienti, obvia. Fortè etiam ut significaret idem Corpus sub omnibus hostiis contineri. Sed de effectu Eucharistiae infra. Nunc cum Lugone disp. 2. sect. 3. n. 21.

Opponis III. & instas; Sacramentum Poenitentiae habet etiam plures partes integrantes, quarum singulae possent esse Sacramentum seorsim, & tamen non dicitur plura Sacramenta, sed unum propter unitatem moralem, licet habeant distinctionem physicam; ergo idem dici potest de Sacramento Eucharistiae. Majorem ostendit, quia posset quisquam bis confiteri eadem, idque cum duplici contritione; Sacerdos quoque ita pronuntiare formam, ut dimidia pars prolationis singularum syllabarum sufficeret ad integrandam sufficientem absolutionem velocius prolatam, unde illa prolatio posset dividi in duas.

Respondeo; dividat Card. illam prolationem, sicut nos dividimus hostias; pronuntiet Eminent. unam dimidiam partem, aliam aliam, confessio fiat utrique; & audeo dicere etiam cum unico dolore confici duplex Sacramentum; quemadmodum cum una prolatione verborum Consecrationis conficiuntur plura Sacramenta Eucharistiae, si hostiae, super quas proferuntur, actu sint distinctae & ab invicem divisae, quamvis una localiter sit conjuncta alteri, sive contigua. Quippe sola contiguitas plurium rerum, v. g. duorum hominum, sicut non facit ex illis unum numero hominem, ita sola contiguitas plurium hostiarum consecratarum, non efficit illas unum Sacramentum.

Uti nec simultanea earum sumptio, aut Consecratio. De Consecratione patet ex Sacramento Poenitentiae & Baptismi; quippe eadem & unica formaliter formam verborum plura simul administrantur Sacramenta, si suscipientes plures sint; ergo etiam eisdem verbis Consecrationis semel prolati, effici possunt plura Sacramenta Eucharistiae, si hostiae consecrandae actu fuerint plures; quamvis enim sit unica Consecratio activa, passiva tamen multiplex, actu quidem, & formaliter, si hostiae nunc sint multiplices; virtualiter autem, si una continua in plures divisibilis.

Quid si & ipsam Consecrationem activam dixerò virtualiter multiplicem? Reverè eadem videtur ratio formae Eucharistiae, quando profertur supra plures hostias, & formae Sacramenti Poenitentiae aut Baptismi, quando plures simul absolvuntur aut baptizantur.

Quod attinet ad sumptionem, quis ambigat simul sumi posse cibum & potum, v. g. partem hostiae; quae in calice est, una cum vino? Et tamen sunt Sacramenta plura, ad minus numero. Idem argumentum formari potest de locali separatione, aut conjunctione. Ergo simili-

Harol...
1126
Objectio
Lugonis,
quod Sacra-
mentum
Poenitentiae
habet plures
partes inte-
grantes, quae
propter unita-
tatem moralem
sunt unum Sa-
cramentum.

Responsio.

1127
Sed multa
plex est Sa-
cramentum,
ubi unica &
eadem est
forma ver-
borum.

Consecratio
activa plu-
rium hostias
rum potest
dici virtualiter
multiplex.

114.
Ex unitate
sumptionis,

aut locali conjunctione non sequitur unitas Sacramenti.

Lugo.

115.

116. Eadem hostia bis sumpta idem Sacramentum permanent;

117. Sed aliud Sacramentum transiens;

similiter plures hostiæ simul in altari existentes, aut simul sumptæ, non ex hoc amittunt diversitatem suam numericam, quam haberent, si successivè acciperentur ab eodem, aut eodem tempore à diversis, vel si in diversis altaribus collocarentur.

Respondet Card. suprâ n. 26. Neg. Conseq. Sicut enim, inquit, duo cibi diversi, v. g. carnes, & poma, quando sunt simul in mensa, dicuntur duo cibi; plura tamen poma ejusdem rationis simul posita non dicuntur plures cibi, sed unus: sic Corpus & Sanguis Christi sub speciebus diversis dicuntur duo Sacramenta, quia heterogenitas fecit pluralitatem: duæ tamen hostiæ simul positæ non dicuntur duo Sacramenta, sed unum; quia in his homogenis separatio facit pluralitatem, & conjunctio unitatem.

Sed hoc est quod queritur: An sola separatio localis faciat pluralitatem, numericam, & conjunctio unitatem. Et retorquendo responsum in Auctorem: sicuti duo homines sibi mutuo contigui, v. g. in eodem lecto, non dicuntur unus numero homo, sic neque plura poma ejusdem rationis posita in eadem scutella rectè vocantur unus numero cibus, sedis specie; ac per consequens plures hostiæ localiter conjunctæ in eadem pixide, quamvis sint idem Sacramentum specie, non tamen propterea idem numero.

Et ulterius, licet in calice sit unum numero Sacramentum, tamen plures ex eodem bibentes, plura numero recipiunt Sacramenta; non præcisè propter diversam sumptionem, aut localem separationem specierum à se mutuo; sed per divisionem partium unius entis continui à toto: sicut ex una aqua fiunt duæ per separationem, sive sublationem, non contiguitatis seu localis approximationis, sed continuationis. Ac propterea additur in Conclusionem: Eadem, etiam post Consecrationem.

De cætero, eadem hostia sumpta ab uno, & evomita; rursumque ab altero, vel ab eodem, relumpta; tamen si diversos causet effectus gratiæ, idem erit numero Sacramentum; intellige, permanentis, de quo intelligitur nostra Conclusio: nam transiens aliud, si verum est, sumptionem in ejus involvi essentia, & in recto importari dicendo: *Sumptio Eucharistiæ est Eucharistia transiens*. Atque idem communiter existimo de re-consecratione earumdem specierum, si consumptæ reproducerentur, modo hæc propositio admitatur: *Consecratio est Eucharistia transiens*. Pater, quia in calibus positis est verè duplex numero sumptio & Consecratio.

Ut ut sit de Sacramento transeunte; cum Eucharistia permanentis ante usum sit verum Sacramentum, & indifferens ut ab uno, vel pluribus accipiatur, non satis perspicio, quomodo ab usu pendeat ejus unitas, vel pluralitas; similiter ab effectu gratiæ sanctificantis, qui pro-

prius est Eucharistia transeunti, & ad quem actu cauandum, unum; vel multiplicem, plures hostiæ sunt indifferentes, imò & unica hostia plures in se complectens partes, quæ seorsim pluribus possent distribui; præsertim cum ratio Sacramenti non consistat in actuali causatione gratiæ, sed aptitudinali in subiecto disposito.

Intentio etiam Ministri, quæ intendit uni, vel pluribus dare, est nimis extrinseca: unus quippe potest habere intentionem dandi uni, alter pluribus.

Sed dices IV. cum Card. suprâ n. 32. de eodem tritico & pane omnibus dabat Joseph Gen. 47. & tamen dicitur v. 12. quod præbebat cibaria singulis. Et rursus v. 22. Quod Sacerdotibus statuta cibaria ex horæis publicis præbebantur. Posset ergo similiter Eucharistia propter distributionem & separationem appellari multiplex cibus.

Respondeo; si per separationem intelligas divisionem unius entis continui, v. g. magnæ hostiæ in suas partes; concedo Sacramentum multiplicari penes multiplicationem partium, quæ separantur: alioquin sicuti triticum illud, de quo omnibus dabat Joseph, non erat unum aliqua verè unitate, sed solum aggregatum plurium rerum numero distinctarum; quemadmodum cumulus lapidum, in quo omnes lapides sunt verè numero distincti; ita in præfenti per distributionem plurium hostiarum, pluribus hominibus factam, non fiunt plura Sacramenta, quæ antea erant verè unum Sacramentum; sed dumtaxat amittunt denominationem cumuli Sacramentorum: veluti si plures lapides simul congregati, à se mutuo localiter separantur, amplius nequeunt appellari cumulus lapidum.

Objicies V. Singulæ partes unius hostiæ, etiam ante divisionem, sunt distinctæ per suam hæcçitatem: ergo etiam ante separationem, sive fractionem hostiæ sunt plura Sacramenta.

Respondeo Neg. Conseq. Non enim sic sunt distinctæ per suam hæcçitatem, quin constituent unam aliquam numero hostiam continuam, adeoque unum numero Sacramentum; post fractionem autem sicut constituent diversas numero hostias, ita & diversa numero Sacramenta. Simile sit in aqua continua, cujus partes (esto ante separationem per suam hæcçitatem distinctæ) non sunt plures numero aque, nisi post sublatam continuationem, neque rursum constituent unum aliquod numero ens, qualitercumque sibi mutuo approximentur, nisi per novam earum continuationem.

Quæ cum ita sint: persisto in Conclusionem, & iterum dico: Sacramentum Eucharistiæ permanentis in rigore philosophico multiplicatur numero penes multiplicationem specierum, factam sive ante, sive post Consecrationem, impertinenter se habente locali approximatione, aut disjunctione; similiter simultaneâ, aut successivâ sumptione ab uno, vel à pluribus; item uno

Unitas vel pluralitas Sacramenti non pendet ab usu, aut effectu gratiæ sanctificantis.

117. Lugo.

Gen. 47.

Sacramentum multiplicatur penes multiplicationem partium, quæ separantur.

118. Sed cur non multiplicatur ante fractionem?

Quia tunc partes constituent unam aliquam numero hostiam continuam, adeoque unum numero Sacramentum.

119.

uno vel multiplici effectu: quamquam non raro in communi sermone, propter simultaneam positionem in eodem loco; vel unicam sumptionem, aut etiam effectum, plures species unam simpliciter dicantur Sacramentum, & potissimum propter unitatem rei contenta; de qua intelligitur Divus Ambrosius in Epistola ad Heb. cap. 10. & ponitur de Consecratione dist. 2. cap. 5. *Vna, inquit, est hostia, non multe...* Sicut enim quod ubique offertur unum est Corpus, & non multa Corpora: ita & unum Sacramentum.

Addere potuisset: Et unum Sacramentum, scilicet, quia una numero hostia, quae sapius significatur nomine Sacrificii, & unum numero principale significatur, quod etiam non raro, ut supra diximus, appellatur Sacramentum. Ceteroquin etiam plura esse Sacrificia, sive, ut ita loquar, Sacrificiones, nemini potest esse dubium, quippe Sacrificatio idem est quod Consecratio. Quis autem ambigat plures in Ecclesia Dei esse Consecrationes?

Quod autem aliqui obijciunt: Si Verbum assumeret plures naturas, non essent plures homines, sed unus, nullam habet difficultatem. Nam imprimis id posse negari; quia tamen communiter à Scotistis, tanquam ex mente Scoti, admittitur; Respondeo Neg. Consequi quia secundum nostra principia sola species sunt Sacramentum permanens. Deinde Corpus Christi non est propriè subjectum specierum, ut proinde non requiratur ejus multiplicatio, ad multiplicationem concreti, sive Sacramenti.

Petes pro fine, an Eucharistia permanens numero & specie distinguitur à Sacramento transeunte, v. g. species quatenus practicè significant Corpus & Sanguinem Christi, à speciebus quatenus practicè significant gratiam inhaerentem?

Ex hypothesi quod Corpus & Sanguis Christi sint vera pars essentialis Sacramenti transeuntis, responso affirmativa est indubitata; sed quia hypothesis ab aliquibus negatur, hinc ab eisdem negatur hujusmodi distinctio. Sed quæ ratio? Quia, inquam, licet Corpus Christi sit conditio requisita ut species efficaciter significent gratiam inhaerentem, ipsique possit tribui aliqua moralis efficacia gratiæ, quatenus intuitu præsentia illius Deus uberiorem gratiam per hoc Sacramentum confert; nullo tamen modo est signum practicum, cum non sit sensibile.

Nec satisfacit, quod dicunt alii, esse sensibile per species, sicuti contritio est sensibilis per confessionem: quippe longè alio modo contritio cognoscitur per confessionem, quàm Christus per species: inter illa enim est connexio naturalis tanquam inter causam & effectum, causa autem bene dicitur sensibilis per effectum: at inter species & Corpus Christi solum est connexio voluntaria fide cognita, per quam non videtur illud fieri sensibile.

Sed hæc ratio est parvi momenti. Quid enim refert sive causa fiat sensibilis per effectum, sive effectus per causam? Vel ex quo probatur ad sensibilitatem Sacramenti requiri connexionem naturalem inter causam & effectum, & non sufficere voluntariam fide cognitam? Profecto infallibilior est, imò omnino infallibilis connexio inter species consecratas, tanquam causam, & Corpus Christi, ut earum effectum; cum tamen sæpissimè fallat connexio confessionis cum vero animi dolore.

Hæc de modo loquendi. Pergo ad rem, materiam, inquam, hujus Sacramenti; pro qua statuitur

Ab aliquibus negatur specificam distinctio inter Eucharistiam transeuntem & permanentem.

Illorum fundamentum solvitur.

Ratio principalis voluntas Christi. Scotus. Congruentia.

SECTIO SECUNDA.

De Materia Eucharistia.

Loquimur de materia remota, seu ex qua tanquam termino à quo hoc Sacramentum efficitur, quæ duplex est, altera panis pro consecrando Corpore, altera vinum pro Sanguine. *Con antibus quippe eis, inquit Matth. cap. 26. v. 26. 27. & 28. accepit Iesus panem, & benedixit, ac fregit, deditq. Discipulis suis & ait: Accipite & comedite: Hoc est Corpus meum. Et accipiens calicem gratias egit, & dedit illis, dicens: Bibite ex hoc omnes: Hic est enim Sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.*

Dubitas forrè, quis liquor fuerit in calice? Aulculia quod sequitur v. 29. *Dico autem vobis: non bibam amodo de hoc genimine vitis, usque*

in diem illum, cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei.

Similibus, imò pene eisdem verbis explicatur institutio hujus Sacramenti Marc. 14. & Luc. 22. Ut propterea nullus relinquatur ambigendi locus, etiam ipsis A catholicis, de hac veritate, accedente præsertim traditione, & unanimi consensu Ecclesiæ.

Ratio principalis est (utor verbis Doctoris Subtilis 4. dist. 11. q. 6. n. 1.) quia Christus talem materiam consecrandam instituit, & in signum institutionis tali materia consecrandâ usus est. Congruentiam accipio ex eodem Doctore in fine ejusdem numeri: *Quia cum Sacramentum illud sit signum nutrimenti spiritualis, in illis congruè instituitur, quæ sunt signa principalis nutritionis corporalis.*

Ratio principalis voluntas Christi. Scotus. Congruentia.

Princi-